

εδρα γαμ τὸ ὄν, τὸ ὑπὲρ τὸ τί, ἢ ποῖον, ἢ προσόν, τὸ
 καὶ τὸ δύναμιν καὶ ἐντελεχείαν καὶ τὸ ἔρ-
 ρον, διορίσασθαι καὶ περὶ δυνάμεως καὶ ἐντε-
 λεχείας καὶ παρώτων περὶ δυνάμεως, ἢ λέγε-
 νται ὑπὸ μάλιστα κυρίως, ἢ μὴ ἔχουσιν ἐστὶν
 ποῦς ὁ βουλόμεθα νυνὸ ὅτι πλέον γδ ἔστιν ἢ
 δυνάμεις καὶ ἢ ἐνέργεια ἢ μόνον λεγομένων
 καὶ μάλιστα ἄλλ' εἰπόντες περὶ ταύτης ἐν τοῖς
 περὶ τῆς ἐνεργείας διορισμοῖς, διὰ ὅσα ἔρρα καὶ
 περὶ ἢ ἄλλων, ὅτι ὑπὸ αὐτῷ λέγεται πολλα-
 χῶς ἢ δυνάμεις, καὶ τὸ δυνάσθαι, διορίσασθαι ἢ
 μὴ ἐν ἄλλοις. τούτων δ' ὅσα ὑπὸ ὁμωνύ-
 μως λέγονται δυνάμεις, ἀφ' ἑαυτῶν. ἔνταί γδ
 ὁμοιοτήτι πνε λέγονται, καὶ δὲ περ ἐν γενεῶμα-
 τισι καὶ δυνάμει καὶ ἀδυνάμει λέγουσιν τὸ ἔρ-
 ρως, ἢ μὴ ἔρρ. ὅσα γδ ποῦς τὸ αὐτὸ ἔρρως,
 πᾶσαι ἀρχαί τινές εἰσι, καὶ ποῦς παρώτων μίαι
 λέγονται, ἢ ὅταν ἀρχὴ μεταβολῆς ἐν ἄλλοι ἢ
 ἄλλο. ἢ ὑπὸ γδ τὸ παθεῖν ἐστὶ δυνάμεις, ἢ ἐν
 αὐτῷ τῷ παθόντι ἀρχὴ μεταβολῆς παιθητι-
 κῆς ἕσ' ἄλλο ἢ ἄλλο. ἢ δὲ, ἔξῃς ἀπα-
 θείας τῆς ὅπτι τὸ χεῖρον, καὶ ὁ θορῆς τῆς ὑπὸ
 ἄλλο ἢ ἄλλο, ἀρχὴς μεταβολητικῆς. ἐν γδ τού-
 ταις ἔνεστι πᾶσι τοῖς ὅροις ὁ τ' ὁρῶντος δυνά-
 μεως λόγος. πάλιν δ' αὐτῷ εἰ δυνάμεις λέ-
 γονται, ἢ τὸ μόνον ποιῆσαι, ἢ πᾶ παθεῖν, ἢ τὸ
 κελῶς ὄσπερ καὶ ἐν τοῖς τούτων λόγοις, ἐνυπαρ-
 ροῖσι πᾶσι οἱ τ' ὁρῶντος λόγοι δυνάμεων.
 φανερόν αὐτὸ ὅτι ἐστὶ ὑπὸ ὡς μία δυνάμεις τὸ
 ποιεῖν καὶ παθεῖν (δυνάμει γὰρ ἐστὶ καὶ ἔχον
 ἐν τὸ δυνάμει τ' παθεῖν, καὶ τῷ δῆσ' ἕσ' αὐ-
 τῷ) ἐστὶ ἕσ' ὡς δῆσ' ἢ γὰρ ἐν τῷ παθόντι. διὰ γδ
 τὸ ἔχον πᾶ ἀρχῆς, καὶ ἔρρ) καὶ τ' ὄλλο ἀρ-
 χῆς πᾶ, παθεῖν τὸ παθόν, καὶ δῆσ' ἕσ' ἄλ-
 λο. π. λ. παθόν ὑπὸ γδ καὶ κελῶς τὸ δ' ὑπὲρ
 κελῶς ὄσπερ ὁμοίως ἕσ' ὅπτι ἢ δῆσ' ὄν. ἢ
 ἕσ' ἐν τῷ ποιῶντι, ὄν τὸ θερμόν, καὶ ἢ οἱ κοδο-
 μικῆ ἢ ὑπὸ ἐν τῷ θερμαντικῷ, ἢ δ' ἐν τῷ οἴκο
 εὐμικῷ. διὸ ἢ συμπεφυκεν, ἔδεν παθεῖν αὐτὸ
 ὑπὸ ἕσ' ἕσ'. ἐν γδ καὶ ἐκ δῆσ', καὶ ἢ ἀδυναμία
 καὶ τὸ ἀδύνατον καὶ ἢ τοιαύτη δυνάμει ἐναν-
 τία, σῆρησις ἐστὶν. ὄσπερ τ' ἕσ' καὶ καὶ τὸ αὐτὸ
 πᾶσαι δυνάμεις, ἀδυναμία ἢ ἕσ' σῆρησις λέ-
 γεται πολλαχῶς. καὶ γδ τὸ μὴ ἔχον καὶ τὸ πεφυ-
 κὸς αὐτῷ μὴ ἔχον, ἢ ὄλλοις, ἢ ὅτε πεφυκεν, καὶ ἢ ὄσπερ,
 ὄσπερ παντελῶς, ἢ κελῶ ὄσπερ ὄσπερ ὄσπερ δὲ,
 καὶ πεφυκότες ἔχον μὴ ἔχον βία, ἐστὶν ὄσπερ
 παύται λέγουσιν.

A dicatur, hoc quidem quid, aut quantitas,
 aut qualitas, hoc verò secundum poten-
 tiam, & entelechia, ac actum, determine-
 mus etiam de potentia, & entelechia. Et
 primò de potentia, quæ quidem, quæ dicitur
 maximè proprie, non sanè est utilis, ad
 quod nunc volumus. (Potentia nanque, &
 actus, latius patent, quàm illa, quæ secun-
 dum motum solùm dicitur.) Sed cum de
 ea dixerimus in determinationibus de ac-
 tu, ostendemus etiã de aliis. Quòd igitur
 multipliciter potètia, & posse dicatur, de-
 terminatum est à nobis in aliis. Harù ve-
 ro quæcunque quidem æquiuocè dicun-
 tur potentia, prætermittantur. Quædam et-
 enim similitudine quadam dicuntur, vt in
 geometria & possibilis, ac impossibilia di-
 cimus, eò quod quodam modo sint, aut
 non sint. Quæcunque vero ad eandem spe-
 ciem, omnes aliqua principia sunt, & ad
 vnam primam dicuntur, quæ est princi-
 pium transmutationis in alio prout aliud
 est. Aliqua enim est patienti potentia, quæ
 in ipso patiente principii est transmuta-
 tionis passiuæ ab alio prout aliud est. Ali-
 qua vero habitus, impossibilitatis, quæ in
 deterius est, & corruptionis quæ est ab alio
 prout aliud est, principii transmutatio. In
 his. n. omnibus definitionibus, inest pri-
 mæ potentia ratio. Rursus autè, hæ potètiæ
 D dicitur, aut ipsius facièdi solù, aut patièdi,
 aut ipsius bene. Quare in harù quoq; ratio-
 nibus, quodam modo insit priorù potètia-
 rù rationes. Manifestù igitur est, quod
 dè modo quidè vna est ipsius facere & pa-
 tiendi potentia, (potens enim est, & eò quod i-
 psum habeat patiendi potentiam, & eò
 quod aliud ab eo) quodammodo vero a-
 lia. Hæc enim in patiente est. Propterea e-
 nim quod habet aliquod principium, &
 E quod materia aliquod principium est, pa-
 titur quod patitur, & aliud ab alio. Pingue
 nanque combustibile est: cedens vero, sic
 pressibile: & similiter de ceteris. Hæc vero,
 in faciente, vt puta, calidum, & edificatiua
 hoc quidem in calefactio, hæc vero in e-
 dificatiua. Propter quod nullum prout cõ-
 naturale factum, ipsum à se ipso patitur:
 vnù etenim, & nõ aliud est. At impotètia
 quoq; & impotès, atque quæ tali potentia
 cõtraria est, priuatiua est. Quare eiusdè po-
 tentia, impotentiæque omnis. Priuatiua autem
 F multifarum dicitur. Etenim quod
 non habet, & quod natura aptù est, si non
 habet, aut omnino, aut cum natura aptum
 sit, aut sic, vt puta omnino, aut quomodo-
 cùque: in quibusdam autem si natura apta
 habere, vi non habeat, priuari ea disimus.